

Twisteløsningsnemnda

Vedtaksdato
30.04.2024

Møtedato
25.04.2024

Vår referanse
2024/53

Saksbehandler
Maria Schilvold

SAK NR 45/24 I TVISTELØSNINGSNEMNDA

Sakens tema

Søknad om å etablere felles representasjonsordning, jf. aksjeloven § 6-5 annet ledd og representasjonsforskriften § 49, og søknad om unntak fra plikten etter aksjeloven § 6-35 første ledd til å opprette bedriftsforsamling, og unntak fra reglene om utvidet styrerepresentasjon etter aksjeloven § 6-4 tredje ledd, jf. representasjonsforskriften § 46.

Selskap

SATS ASA, SATS Norway AS, SATS Vest AS, Fresh Fitness AS

Nemndas sammensetning

Anne Marie Due, leder
Silje Hassellund Solberg, LO
Silje Stadheim Almestrand, NHO

Vedtak

Etter aksjeloven og allmennaksjeloven og § 6-5 fjerde ledd, jf. representasjonsforskriften §§ 46 og 49, godkjenner Twisteløsningsnemnda følgende konsern- og valgordning for SATS ASA og datterselskaper av dette selskapet:

- I. Ansatte i SATS ASA og datterselskaper av dette, har stemmerett og er valgbare til styret i SATS ASA.
- II. Etablerer eller overtar konsernet nye selskaper eller bedrifter, forutsettes de ansatte i disse å bli innlemmet i den felles representasjonsordningen.
- III. SATS Norway AS, SATS Vest AS og Fresh Fitness AS fritas fra plikten til å ha bedriftsforsamling.
- IV. SATS Norway AS, SATS Vest AS og Fresh Fitness AS gis unntak fra reglene om utvidet styrerepresentasjon for de ansatte i aksjeloven § 6-4 tredje ledd.
- V. Utvides styrene i SATS Norway AS, SATS Vest AS og/eller Fresh Fitness AS med flere aksjonærvalgte medlemmer, skal de ansatte i selskapet likevel ha utvidet styrerepresentasjon.

- VI. Ellers gjelder aksjelovens og allmennaksjelovens regler om ansatterepresentasjon i styrende organer og representasjonsforskriftens bestemmelser om gjennomføring av valg.
- VII. Ved vesentlige endringer forutsettes det sendt ny søknad til Tvisteløsningsnemnda.
- VIII. Godkjenningen gjelder inntil videre, jf. representasjonsforskriften §§ 46 sjette ledd og 49 femte ledd.

Ordringen trer i kraft fra nemndas vedtak kommer fram til mottaker.

Sakens bakgrunn

I brev av 8. mars 2024 fremsatte SATS ASA v/styreleder Hugo Maurstad søknad om felles representasjonsordning for hele konsernet. I det samme brevet fremsatte SATS Norway AS, SATS Vest AS og Fresh Fitness AS, v/styreleder i alle selskapene Sondre Gravir, søknad om unntak fra plikten til å opprette bedriftsforsamling i alle tre selskapene. I brev datert 12. mars 2024 ble det også presisert at de tre selskapene søkte om unntak fra den utvidede styrerepresentasjon som følger av ikke å skulle ha bedriftsforsamling.

Konsernets struktur

SATS ASA har totalt syv heleide datterselskaper i Norge, Sverige, Danmark og Finland (samlet omtalt som «SATS-gruppen»). SATS-gruppen driver treningssentervirksomhet og har per 8. mars 2024 til sammen over 275 treningssentre og 9 475 ansatte. Av de ansatte er ca. 7,6 prosent fulltidsansatte, med sin primære arbeidsplass i SATS-gruppen. De resterende 92,4 prosent er deltidsansatte, hovedsakelig bestående av gruppetreningsinstruktører, som har sin primære arbeidsplass utenfor SATS-gruppen. I de norske datterselskapene SATS Norway AS, SATS Vest AS og Fresh Fitness AS er det henholdsvis 2 825, 979 og 411 ansatte. Det er ingen ansatte i SATS ASA.

Hvordan stiller de ansatte seg til søknaden?

I perioden 23. november – 1. desember 2023 tok SATS-gruppen initiativ til å inngå avtaler med de ansatte om ansatterepresentasjon i konsernet, men på grunn av lav deltakelse blant de ansatte, lyktes de ikke med å mobilisere det nødvendige flertallet.

Det ble for det første forsøkt å inngå avtale med et flertall av de ansatte i henholdsvis SATS Norway AS, SATS Vest AS og Fresh Fitness AS om ikke å etablere bedriftsforsamling i hvert av selskapene, jf. aksjeloven § 6-35 annet ledd. Det ble samtidig forsøkt å inngå en tidsbegrenset avtale om unntak fra reglene om utvidet styrerepresentasjon i aksjeloven § 6-4 tredje ledd, jf. representasjonsforskriften § 44.

For det andre ble det forsøkt å inngå avtale om felles representasjonsordning til styret i SATS ASA for alle selskapene i konsernet med to ansattevalgte styremedlemmer og to tilhørende varamedlemmer, jf. aksje- og allmennaksjeloven § 6-5, jf. representasjonsforskriften § 49.

Alle ansatte ble gitt mulighet til å svare på en elektronisk undersøkelse om de forslagene som gjaldt for dem elektronisk, men kun 322 ansatte besvarte undersøkelsen, noe som tilsvarer 3,4 prosent. Av de ansatte som besvarte undersøkelsen fra SATS Norway AS, svarte 96 prosent at de støttet forslaget om ikke å opprette bedriftsforsamling i selskapet. Fra SATS Vest AS svarte 93 prosent at de støttet forslaget, og fra Fresh Fitness AS svarte 90 prosent det samme. Videre støttet 99 prosent av de 322 ansatte som besvarte undersøkelsen forslaget om felles representasjonsordning med to ansattevalgte styremedlemmer og to varamedlemmer.

Det er kun en liten andel av de ansatte i SATS-gruppen som er fagorganisert, men det fremgår av søknaden at fagforeningene NITO og Tekna i Norge, og Unionenklubben i Sverige støtter søknaden. Det er ingen fagorganiserte i Danmark og Finland. NAF og Parat i Norge har ikke besvart SATS-gruppens henvendelse.

Begrunnelse for søknaden

SATS-gruppen begrunner søknaden om unntak fra plikten til å opprette bedriftsforsamling i de norske datterselskapene med at formålet bak ordningen med bedriftsforsamling ikke treffer like godt i et selskap der mer enn 90 prosent av de ansatte er deltidsansatte. I tillegg oppgis det i søknaden at de fleste og viktigste sakene for alle selskapene i SATS-gruppen drøftes og besluttes av styret i SATS ASA, og at det derfor er mer hensiktsmessig å løfte styrerepresentasjon på konsernnivå. Derfor er det samtidig søkt om felles representasjonsordning. SATS-gruppen viser også til at de er i ferd med å opprette et konsernsamarbeidsorgan i tråd med arbeidsmiljøloven § 8-4.

Videre begrunner SATS-gruppen søknaden om unntak fra utvidet styrerepresentasjon etter aksjeloven § 6-4 tredje ledd med at det må tas hensyn til styrenes størrelse og sammensetning sett under ett. Det oppgis at styrene i dag kun består av styreleder og ett aksjonærvalgt styremedlem, og at de ansatte dermed vil bli i flertall dersom de får utvidet styrerepresentasjon. SATS-gruppen mener dette harmonerer dårlig med reglene om styrets sammensetning for øvrig. SATS-gruppen mener også det vil videre være uhensiktsmessig å ha for store styrer. De viser igjen til at ansatte vil være godt representert i SATS ASA, hvor de fleste og viktigste sakene for konsernet drøftes og besluttes.

Sakens dokumenter

SATS-gruppen sendte søknaden til nemnda elektronisk den 11. mars 2024. Deretter ble søknaden presisert i brev av 12. mars 2024. Den 9. april mottok nemnda et vedlegg til søknaden. Av relevans for saken er også referater fra telefonsamtaler mellom Sekretariatet for Tvisteløsningsnemnda og SATS-gruppens prosessfullmektig, fra henholdsvis 12. mars og 9. april 2024.

Nemndas begrunnelse

Tvisteløsningsnemnda har, i henhold til representasjonsforskriften § 45, kompetanse til å behandle søknad om unntak fra reglene om ansattes rett til representasjon i styrende organer, søknad om å etablere felles representasjonsordninger og klager på valg. Forskrift 16. desember 2005 nr. 1569 om tvisteløsningsnemnd etter arbeidsmiljøloven gjelder. Etter forskriftens § 2 første ledd settes nemnda med leder og to faste medlemmer.

Søknaden her gjelder etablering av en felles representasjonsordning, unntak fra plikten til å opprette bedriftsforsamling og unntak fra utvidet styrerepresentasjon som følge av ikke å ha bedriftsforsamling.

Søknad om felles representasjonsordning

Etter både aksjeloven og allmennaksjeloven § 6-5 første ledd og representasjonsforskriften § 42 kan et konsern, et flertall av de ansatte eller lokale fagforeninger som representerer et flertall av de ansatte i konsernet inngå avtale om å etablere en felles representasjonsordning, også kalt konsernordning, som innebærer at alle ansatte i konsernet er stemmeberettigede og valgbare ved valg til morselskapets styre eller bedriftsforsamling, jf. aksjeloven § 6-5 og allmennaksjeloven § 6-5 og § 6-35. I foreliggende sak har det ikke lyktes SATS-gruppen å mobilisere et flertall av de ansatte i konsernet, og vilkårene for å inngå avtale om felles representasjonsordning er dermed ikke oppfylt.

Det følger imidlertid av allmennaksjeloven § 6-5 annet ledd at når et selskap tilhører et konsern, og det ikke er inngått avtale etter første ledd, «kan Kongen etter søknad (...) bestemme at de ansatte i konsernet ved anvendelse av § 6-4 skal regnes som ansatt i selskapet». Videre følger det av representasjonsforskriften § 49 første ledd at dersom et selskap tilhører et konsern eller annen gruppe foretak som er knyttet sammen gjennom eierinteresser eller felles ledelse, og vilkårene for å inngå avtale etter § 42 ikke er oppfylt, kan nemnda fastsette særlige ordninger for konsernet eller gruppen, jf. aksjeloven § 6-5 og § 6-35, og allmennaksjeloven § 6-5 og § 6-35 sjette ledd. Nemnda kan sette vilkår for vedtaket, jf. representasjonsforskriften § 49 tredje ledd.

Etter allmennaksjeloven § 6-5 annet ledd og representasjonsforskriften § 50 første ledd kan søknad om å etablere felles representasjonsordning fremmes av konsernet, gruppen, et flertall av de ansatte i konsernet/gruppen eller lokal fagforening som representerer et flertall av de ansatte i konsernet. I foreliggende tilfelle er søknaden fremmet av styreleder i SATS ASA Hugo Maurstad og styreleder i SATS Norway AS, SATS Vest AS og Fresh Fitness AS Sondre Gravir, og er dermed fremmet i samsvar med § 6-5 annet ledd og § 50 første ledd.

Nemnda har enstemmig kommet til at søknaden om felles representasjonsordning for de ansatte i SATS-gruppen innvilges.

Nemnda har i vurderingen lagt vekt på at de ansatte i konsernet ved felles representasjonsordning vil være representert i det organet der de fleste og viktigste sakene for alle selskapene i SATS-gruppen drøftes og besluttet. Videre har nemnda lagt vekt på at det er enighet om ordningen mellom SATS-gruppen og de fagforeningene som har uttalt seg. Nemnda har også lagt vekt på, til tross for at svarprosenten var lav, at 99 prosent av de 322 ansatte som besvarte undersøkelsen om ansatterepresentasjon også støttet forslaget om felles representasjonsordning.

Godkjenningen forutsetter at dersom konsernet etablerer eller overtar nye selskaper eller bedrifter skal disse også bli innlemmet i den felles representasjonsordningen.

Søknad om unntak fra plikten til å opprette bedriftsforsamling og unntak fra utvidet styrerepresentasjon

Twisteløsningsnemnda kan etter representasjonsforskriften § 46 første ledd gi helt eller delvis unntak fra reglene i aksjeloven eller allmennaksjeloven om ansattes rett til representasjon i styrende organer, eller reglene i representasjonsforskriften, dersom reglene vil medføre vesentlige ulemper eller er uhensiktsmessig for gjennomføringen av de ansattes rett til representasjon. Nemnda kan sette vilkår for vedtaket, jf. tredje ledd.

Nemnda kan til enhver tid oppheve eller endre vedtaket dersom vilkårene ikke oppfylles eller forholdene endrer seg, jf. representasjonsforskriften § 46 femte ledd.

Etter representasjonsforskriften § 47 første ledd kan søknad om unntak fremmes av selskapet, et flertall av de ansatte eller lokal fagforening. I foreliggende tilfelle er søknaden fremmet av styreleder i alle tre selskapene Sondre Gravir, og er dermed fremmet i samsvar med § 47 første ledd.

Det følger av aksjeloven § 6-35 første ledd at det i selskaper med flere enn 200 ansatte skal velges en bedriftsforsamling. Etter annet ledd kan det imidlertid avtales mellom selskapet og et flertall av de ansatte eller lokale fagforeninger som representerer et flertall av de ansatte, at selskapet ikke skal ha bedriftsforsamling. Når en slik avtale inngås, skal de ansatte etter § 6-4 tredje ledd velge ett styremedlem med varamedlem eller to observatører med varamedlemmer i tillegg til den representasjon som følger av § 6-4 annet ledd, som er inntil en tredel og minst to av styrets medlemmer med varamedlemmer.

Det fremgår av opplysningene i saken at både SATS Norway AS, SATS Vest AS og Fresh Fitness AS har over 200 ansatte og dermed i utgangspunktet plikt etter aksjeloven § 6-35 første ledd til å opprette bedriftsforsamling. Det ble forsøkt inngått avtale med de ansatte om ikke å opprette bedriftsforsamling, men det lyktes ikke selskapene å mobilisere et flertall av de ansatte. Selskapene har derfor søkt nemnda om unntak fraplikten til å opprette bedriftsforsamling. Det er samtidig søkt om unntak fra den utvidede styrerepresentasjon de ansatte skal ha som følge av at det ikke opprettes bedriftsforsamling.

Nemnda vil innledningsvis vise til forarbeidene til en endringslov for visse lover om ansatterepresentasjon (Ot.prp.nr.24 (1987–1988) s. 18), hvor det uttales at «[i] de tilfeller nemnda gir dispensasjon fra plikten til å opprette bedriftsforsamling, forutsetter departementet at de ansatte gis rett til styrket styrerepresentasjon etter forslaget til aksjelovens § 8-17 tredje ledd» (nåværende § 6-4 tredje ledd). Videre uttales det at «Departementet mener det er vesentlig at (...)nemnda legger vekt på de ansattes ønsker mht. hvilken form for styrerepresentasjon disse anbefale».

Dette utgangspunktet ble også praktisert av Bedriftsdemokratinemnda, se eksempelvis BDN 99/17 Viken Energinett AS. I Bedriftsdemokratinemndas praksis ble det videre i stor grad godkjent at den utvidede styrerepresentasjonen ble gjennomført i morselskapet i stedet for i det selskapet man ikke hadde bedriftsforsamling, se eksempelvis BDN 01/23 Expert Eilag ASA og BDN 03/08 Veidekke ASA. Også Tvisteløsningsnemnda har i sin praksis lagt vekt på at de ansatte vil få rett til utvidet styrerepresentasjon når selskapene gis dispensasjon fra plikten til å opprette bedriftsforsamling, se eksempelvis vedtak 16/22 og 65/21.

Utgangspunktet er derfor at det skal gis utvidet styrerepresentasjon også når unntak fra bedriftsforsamling følger av vedtak fra nemnda.

Slik nemnda ser det, foreligger det ingen særlige forhold ved hverken SATS Norway AS, SATS Vest AS eller Fresh Fitness AS som tilsier at søknadene om unntak fra plikten til å opprette bedriftsforsamling og søknadene om unntak fra utvidet styrerepresentasjon bør behandles hver for seg. Nemnda vil derfor vurdere søknadene om unntak for alle tre selskapene samlet.

Nemnda har enstemmig kommet til at søknaden innvilges.

Nemnda mener det vil være uhensiktsmessig å opprette bedriftsforsamling i selskapene. Nemnda viser til at det er en svært høy andel deltidsansatte, hvorav mange har sin hovedarbeidsgiver utenfor SATS-gruppen og kun jobber for SATS-gruppen noen få timer i uken. Videre legger nemnda vekt på, til tross for at svarprosenten var lav, at et klart flertall av de ansatte som besvarte undersøkelsen om ansatterepresentasjon ikke ønsker

bedriftsforsamling, i tillegg til flere av fagforeningene i SATS-gruppen. Nemnda bemerker dessuten at alle tre selskapene har langt færre enn 200 heltidsansatte, særlig SATS Vest AS og Fresh Fitness AS, som er det antallet ansatte som utløser plikten til å opprette bedriftsforsamling.

Videre mener nemnda det også vil være uhensiktsmessig å utvide de ansattes styrerepresentasjon etter aksjeloven § 6-4 tredje ledd. Nemnda viser til at de ansatte ville bli i flertall i styret, noe som er høyst uvanlig og harmonerer dårlig med reglene om styrets sammensetning ellers. Videre viser nemnda også her til at et klart flertall av de ansatte som besvarte undersøkelsen og flere av fagforeningene i SATS-gruppen støtter forslaget om ikke å ha utvidet styrerepresentasjon. Nemnda setter imidlertid som vilkår for vedtaket at dersom styrene utvides med flere aksjonærvalgte styremedlemmer, skal de ansatte også få utvidet representasjon i tråd med aksjeloven § 6-4 tredje ledd.

Tvisteløsningsnemnda

Anne Marie Due
Leder

30. april 2024

Til orientering:

Nemndas vedtak gjelder for ubestemt tid med mindre nemnda bestemmer noe annet, jf. representasjonsforskriften § 46 siste ledd og § 49 siste ledd.

Tvisteløsningsnemndas vedtak kan ikke påklages, jf. forskrift om tvisteløsningsnemnd etter arbeidsmiljøloven § 6.